

REFERAT Udvalg for regional udvikling d. 01-06-2026

Mødedato Mandag d. 01. juni 2026 kl. 14:00

Mødested Mødelokale F7, stuen, Regionshuset Viborg

Indholdsfortegnelse

Temadrøftelse om Råstof-initiativet #.....	3
Orientering om jordforureningsaktiviteter 2025 #.....	5
Samarbejdsaftale 2026-2029 mellem Region Midtjylland og Central Denmark EU Office.....	8
Evaluering af ViborgUng #.....	10
Evaluering og justering af samkørselstiltag målrettet unge.....	12
Sigtelinjer for den kollektive transport #.....	15
Orientering om Budget 2027 for det regionale udviklingsområde #.....	17
Introduktion til uddannelse og kultur #.....	20
Ekstra ansøgningsrunde for uddannelsespuljen 2026 #.....	23
Revideret kommissorium for udvalg for regional udvikling.....	26
Nyt fra udvalgsmedlemmers bestyrelsesarbejde #.....	28
Godkendelse af udvalgets mødeplan for 2027 #.....	29
Plan for kommende møder i 2026 #.....	31
Gensidig orientering #.....	33
Underskriftsark #.....	34

Temadrøftelse om Råstof-initiativet

Sagsfremstilling

Region Midtjylland har taget initiativ til partnerskabsprojektet Råstof-initiativet. I Råstof-initiativet arbejdes der med at udfordre vanetænkning samt afprøve og udvikle konkrete løsninger, der kan reducere anvendelsen af nyopgravede råstoffer i anlægsprojekter. Der er særligt fokus på besparelser af sand, grus og sten. Råstof-initiativet vil blive præsenteret under temadrøftelsen.

Partnerskabet ledes af Region Midtjylland, råstof-indvinderfirmaet NCC og anlægsgartnerfirmaet Malmos (en del af Idverde). Partnerskabet består i dag af 22 partnere, herunder blandt andet offentlige myndigheder, private virksomheder samt forsknings- og uddannelsesinstitutioner. Region Nordjylland deltager ligeledes i Råstof-initiativet.

Råstof-initiativet udvikler og demonstrerer mulighederne for at spare på de nyopgravede råstoffer gennem videns- og erfaringsprojekter. Arbejdet spiller desuden en rolle i forhold til den nationale dagsorden, hvor Danske Regioner arbejder for at få Folketinget til at fokusere på den langsigtede råstofforsyning i den nationale råstofstrategi.

Udvalg for regional udvikling blev orienteret om den nationale råstofstrategi på udvalgsmødet den 4. maj 2026. Flere regioner har initiativer, der er med til at modne markedet for et cirkulært og derved mindre råstofforbrug. Regionerne videndeler om initiativerne på politisk niveau gennem udvalgsarbejdet i regi af Danske Regioner. Arbejdet er med til at styrke det fælles afsæt for et fremtidigt reduceret råstofforbrug i Danmark.

Udvalget præsenteres for Råstof-initiativet, herunder blandt andet med fokus på:

- Hvorfor det danske råstofforbrug skal nedbringes.
- Initiativets afsæt og mission, såsom arbejdet med cirkulære løsninger og identificering af lavthængende frugter.
- Organiseringen af partnerskabet, herunder samspillet mellem virksomheder, myndigheder og ildsjæle
- Konkrete pilotprojekter og cases, der illustrerer, hvordan råstofforbruget kan reduceres i praksis.
- Perspektiver for den videre udvikling af indsatsen i Region Midtjylland og på landsplan i samarbejde med de andre regioner, der også har igangsat råstofbesparende initiativer i forskelligt regi.

Råstofplanlægger Kirstine Skov Nielsen og kontorchef Morten Bondgaard præsenterer Råstof-initiativet under temadrøftelsen.

BESLUTNING

Råstofplanlægger Kirstine Skov Nielsen og kontorchef Morten Bondgaard præsenterede Råstof-initiativet. Der var dernæst en drøftelse af Råstof-initiativet med afsæt i oplægget.

Bent Graversen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling

Orientering om jordforureningsaktiviteter 2025

RESUME

Regionsrådet skal hvert år indberette oplysninger om regionens aktiviteter på jordforureningsområdet til Miljøstyrelsen.

Indberetning om regionens jordforureningsaktiviteter 2025 er udarbejdet og indsendt. Region Midtjylland har i 2025 blandt andet arbejdet med 353 indledende forureningsundersøgelser, 117 videregående undersøgelser, 17 afværgesager og 79 drift- og monitoringsager. Regionen har desuden indgået i en række tværgående projekter og udviklingsprojekter, som også beskrives i indberetningen.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at orienteringen om jordforureningsaktiviteter 2025 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

De konkrete opgaver for Region Midtjylland på jordforureningsområdet er at kortlægge og undersøge forureninger og ikke mindst afværge forurening og forhindre, at jordforurening skader mennesker og miljø. Afværge kan være oprensning eller på anden måde sikring af, at der ikke sker en uacceptabel påvirkning af mennesker og miljø fra jordforurening.

Indberetning om jordforureningsaktiviteter 2025

Der udarbejdes en årlig indberetning til Miljøstyrelsen om regionens aktiviteter på jordforureningsområdet. Indberetning om jordforurening 2025 er vedlagt som bilag.

Regionens budget og aktivitetsomfang ligger på niveau med de foregående år.

Region Midtjylland har i 2025 arbejdet med 353 indledende forureningsundersøgelser, hvor det undersøges, om en muligt forurennet grund reelt er forurennet, eller om den kan udgå af kortlægningen.

Der er arbejdet med 117 videregående undersøgelser, hvor det vurderes, om en konstateret forurening udgør så stor en risiko for enten grundvand eller boliganvendelse, at der skal iværksættes yderligere tiltag, eller om forureningen er så begrænset, at den ikke udgør en risiko.

Der er i 2025 arbejdet med 17 afværgesager, der ikke kræver efterfølgende drift, typisk ved afgravning af forurennet jord.

Der er derudover arbejdet på 79 drift- og monitoringsager, hvor regionen monitorerer forureninger eller foretager aktiviteter over en længere periode for at forhindre, at forureningen spreder sig til enten grundvand, miljø eller indeklimaet i boliger. Der kan typisk være tale om

membraner, dræn eller pumpning.

Det er et element i Region Midtjyllands strategi for jordforurening, at regionen er en aktiv medspiller i teknologi- og vidensudviklingen inden for jord- og grundvandsområdet. Region Midtjylland var i 2025 involveret i ca. 21 samarbejds- og udviklingsprojekter, som enten var egenfinansierede eller gennemført med samfinansiering fra nationale og internationale partnere.

Regionens plan for indsatsen på jordforureningsområdet i 2026, som blev godkendt af regionsrådet den 25. februar 2026, er inkluderet i indberetningen til Miljøstyrelsen.

Regionens aktiviteter vedrørende generationsforureningerne på Harboøre Tange finansieres af særligt øremærkede midler og skal indberettes særskilt til Miljøministeriet og Miljøstyrelsen. Disse forureninger fremgår derfor ikke af vedlagte indberetning.

Region Midtjyllands strategi for jordforurening

Der er i 2025 udarbejdet en ny strategi for jordforurening, som beskriver regionens prioritering af indsatserne på jordforureningsområdet.

Strategien er bygget op omkring følgende fokusområder og målsætninger:

- Tryghed for boligejere
 - Alle muligt forurenede boliggrunde er undersøgt senest i 2030
 - Afværge på alle forurenede boliggrunde med kontaktrisiko er gennemført senest i 2035
 - Forureninger, der udgør en risiko for luften indenfor i boliger, prioriteres til afværgeindsats inden for et år
- Beskyttelse af grundvand
 - Målrettet indsats mod de mest risikofyldte forureninger
 - Alle muligt forurenede grunde med grundvandsinteresser er undersøgt senest i 2034
- Generationsforureninger – fokus på effektiv håndtering af risiko fra de tre generationsforureninger
- Udvikling – udvikling af nye metoder, teknologi og digitale løsninger for at gøre arbejdet med jordforurening bedre
- Samarbejde og service – løbende dialog og samarbejde med borgere, kommuner, forsyningsselskaber, beboerforeninger og interesseorganisationer.

BESLUTNING

Udvalg for regional udvikling tog orienteringen om jordforureningsaktiviteter 2025 til efterretning.

Bent Graversen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling

Samarbejdsaftale 2026-2029 mellem Region Midtjylland og Central Denmark EU Office

RESUME

Der skal indgås en ny samarbejdsaftale mellem Region Midtjylland og Central Denmark EU Office for perioden 2026-2029. Formålet med samarbejdsaftalen er at styrke regionens internationale profil og sikre innovative løsninger på regionens opgaveområder gennem europæisk samarbejde.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at samarbejdsaftalen mellem Region Midtjylland og Central Denmark EU Office for perioden 2026-2029 godkendes, og

at der følges op politisk på samarbejdsaftalen med en midtvejsstatus i slutningen af 2027.

Sagsfremstilling

Central Denmark EU Office (CDEU) er Midtjyllands kontor i EU, og kontoret ligger i Bruxelles. CDEU er ejet af Region Midtjylland, de 19 kommuner i regionen, Aarhus Universitet og VIA University College.

Region Midtjyllands andel af finansieringen af CDEU består i 2026 af et årligt kontingent på 5,0 mio. kr., hvoraf Regional Udvikling finansierer 1,9 mio. kr., mens Sundhed finansierer 3,1 mio. kr. Kontingentet reguleres årligt i forhold til den løbende pristalsregulering.

Samarbejdsaftalen 2022-2025 mellem Region Midtjylland og CDEU er udløbet. Der skal derfor indgås en ny samarbejdsaftale, der sætter rammen for samarbejdet i perioden 2026-2029. Forslag til en samarbejdsaftale for 2026-2029 er vedlagt.

Samarbejdsaftalen skal understøtte Region Midtjyllands ambition om at være en attraktiv og anerkendt samarbejdspartner i Europa samt understøtte en styrket internationalisering af arbejdet i Region Midtjylland, da det vurderes at være centralt for videreudviklingen af innovative løsninger på de regionale opgaveområder.

Samarbejdsaftalen skal blandt andet:

- skabe adgang til europæiske samarbejdspartnere og netværk
- skabe forudsætningerne for hjemtag af EU-midler
- synliggøre Region Midtjylland som en attraktiv samarbejdspartner for europæiske partnere
- bidrage til igangsættelse af konkrete projekter og understøtte faglig udvikling

Samarbejdsaftalen skal sikre, at sundhedsområdet har adgang til centrale europæiske netværk og aktører. Aftalen skal i forlængelse heraf understøtte regionens mulighed for hjemtag af EU-midler til relevante samarbejder, der kan bidrage til at videreudvikle det midtjyske sundhedssystem. Aftalen skal også medvirke til øget samarbejde om internationalisering af regionens ungdomsuddannelser og bidrage til hjemtag af EU-midler til at styrke regionale udviklingsindsatser på uddannelsesområdet. Samtidig er det et mål, at aftalen kan skabe øget samarbejde om udvikling af opgaverne indenfor jordforurening. Aftalen skal endelig støtte op om arbejdet med at sikre, at regionen kan bruge de internationale erfaringer i udviklingen af den kollektive transport og finde nye og mere fleksible måder til betjening af borgere, både på landet og i byerne.

Det foreslås, at regionsrådet følger op på samarbejdsaftalen med en midtvejsstatus ultimo 2027.

Samarbejdsaftalen omsættes i en årlig administrativ handleplan, som fastsætter aktiviteter for det kommende års samarbejde.

BESLUTNING

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at samarbejdsaftalen mellem Region Midtjylland og Central Denmark EU Office for perioden 2026-2029 godkendes, og

at der følges op politisk på samarbejdsaftalen med en midtvejsstatus i slutningen af 2027.

Bent Graversen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling → Forretningsudvalget → Regionsrådet

Evaluering af ViborgUng

RESUME

Forsøgsprojektet ViborgUng slutter den 30. juni 2026. Forsøget viser, at unge under 26 år i Viborg Kommune har taget godt imod muligheden for at købe et ungdomskort til halv pris og anvende kortet i lokale og regionale busser.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at evalueringen af ViborgUng forsøgsprojektet tages til efterretning, og

at udvalg for regional udvikling på mødet den 12. august drøfter principper for regional medfinansiering af kommende rabatordninger.

Sagsfremstilling

Evaluering af ViborgUng forsøgsprojektet

Region Midtjylland igangsatte i december 2025 forsøgsprojektet ViborgUng i syv måneder sammen med Viborg Kommune og Midttrafik. Unge under 26 år har i forsøgsperioden kunnet købe et ungdomskort til halv pris og anvende kortet i både lokale og regionale busser i Viborg Kommune. ViborgUng gælder ikke på GoCollective strækninger og giver ikke mulighed for at rejse på tværs af kommunegrænserne.

Tal fra Midttrafik viser, at der er solgt 1.849 ViborgUng-billetter i projektets første fire måneder, og at ViborgUngs andel udgør 62 % af alle solgte ungdomskort i Viborg Kommune. Antallet af solgte billetter er næsten halvanden gang højere end det forventede antal solgte billetter uden et forsøg - en stigning fra 2.085 til 3.006 - hvilket viser, at der totalt er kommet 921 nye kunder til på de fire måneder.

Tabel over antal solgte billetter i Viborg Kommune

Måned	Forventet antal solgte billetter (uden forsøg, sæsonkorrigeret)	Reelle antal solgte billetter	Antal solgte ViborgUng billetter	ViborgUngs andel af reelle antal solgte billetter
December 2025	338	495	229	46%
Januar 2026	768	942	532	56%
Februar 2026	491	798	539	68%
Marts 2026	488	771	549	71%
Total	2.085	3.006	1.849	62%

Principper for regional medfinansiering af kommende rabatordninger

ViborgUng blev igangsat som et forsøg fra den 1. december 2025 til den 30. juni 2026. Viborg Kommune ønsker på baggrund af forsøgsprojektets succes at forlænge forsøget til december 2026.

Administrationen vurderer, at regionen har fået den nødvendige læring af projektet på nuværende tidspunkt. Region Midtjylland gik med i forsøget for at teste tiltag med halveret billetpris til unge i en periode, hvor der ikke samtidig blev tilbudt gratis kørsel, som det var tilfældet med et tilsvarende forsøg i Herning Kommune.

Det anbefales, at udvalg for regional udvikling på mødet i august drøfter principper for regional medfinansiering af kommunale rabatordninger. Formålet er, at regionen har en ensartet tilgang til rabatordninger, dels så det økonomiske grundlag for den regionale kollektive trafik ikke undermineres, og dels så borgere på tværs af regionen stilles så lige som muligt i forbindelse med indførsel af rabatordninger på forsøgsbasis.

BESLUTNING

Udvalg for regional udvikling tog evalueringen af ViborgUng forsøgsprojektet til efterretning.

Udvalg for regional udvikling drøfter principper for regional medfinansiering af kommende rabatordninger på udvalgs møde i september 2026.

Bent Graversen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere politisk behandling

Udvalg for regional udvikling godkendte igangsættelse af ViborgUng på mødet den 5. november 2025.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling

Evaluering og justering af samkørselstiltag målrettet unge

RESUME

Region Midtjylland igangsatte i oktober 2024 et projekt til fremme af samkørsel blandt elever på 18 udvalgte ungdomsuddannelser for at gøre det lettere for eleverne at komme til og fra skole. Samkørselsprojektet har været en succes målt i antal samkørsler.

Det foreslås på baggrund af evalueringen at justere samkørselsinitiativet i skoleåret 2026/2027, så Region Midtjylland får erfaring med samkørsel målrettet unge på både ungdomsuddannelser og erhvervsuddannelser i områder med lavere tilgængelighed til kollektive trafiktilbud.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at evalueringen af forsøget med udbredelse af samkørsel til unge på 18 ungdomsuddannelser tages til efterretning, og

at der bevilges 4 mio. kr. fra rammen til mobilitet på regional udviklingsområdet til et samkørselsinitiativ i skoleåret 2026/2027 målrettet både ungdomsuddannelser og erhvervsuddannelser i områder med lavere tilgængelighed til kollektive trafiktilbud.

Sagsfremstilling

Samkørselstiltag 2024-2026 har været en succes

Region Midtjylland har siden efteråret 2024 tilbudt elever på 18 ungdomsuddannelsesinstitutioner, at de kan bruge nabogo-appen til at aftale samkørsel. Hver samkørsel er støttet med op til 10 kr. Evalueringen af forsøget viser, at det har været en succes. Over 4.100 unge har oprettet en nabogo-bruger i løbet af projektet. Det svarer til 36 % af alle elever på de deltagende skoler. Der har ligeledes været over 35.000 samkørsler med gennemsnitligt 1,9 passagerer i bilen ud over chaufføren.

Epinion har lavet evalueringen af forsøget for Region Midtjylland, jf. bilag.

Sammenhæng mellem grad af samkørsel og adgang til kollektiv trafik

Evalueringen viser, at der generelt har været mest samkørsel på skoler med lav tilgængelighed til kollektiv trafik. Epinion har defineret graden af kollektiv trafik-tilgængelighed ud fra, hvor let det er at komme til og fra skolen med kollektiv trafik. Det er bl.a. baseret på, hvor mange bus-, tog- og letbanelinjer der betjener skolen, antal afgang, og hvor tæt bus- og togstationen ligger på skolen. Evalueringen viser, at samkørsel blandt andet har været benyttet af unge, der kommer fra omlandet og mindre byer, hvor der ikke er en direkte busforbindelse til og fra skolen.

Der ses dog også en overflytning fra den kollektive trafik til samkørsel. Evalueringen har

vurderet passagertal for busruter ved de skoler, hvor samkørsel har været mest udbredt. Det ses her, at ved fem ud af de seks skoler er passagertallet faldet på de nærliggende busruter. Tallene kan dog også være påvirkede af lovændringen i 2025, hvor unge 17-årige kan køre i bil uden ledsager i tidsrummet kl. 5.00-20.00.

Fokus i skoleåret 2026/2027 på institutioner med lav kollektiv trafik betjening

Samkørselsprojektets formål har hidtil været at undersøge, om samkørsel kan udbredes blandt unge midtjyder. Evalueringen viser, at unge gerne vil samkørsel, og at projektet giver transportmuligheder i områder, der ikke er dækket af busruter. Derudover viser evalueringen også, at der fremadrettet skal være en opmærksomhed i forhold til at forebygge en overflytning af passagerer fra bus til samkørsel.

Det foreslås derfor at videreføre regionens arbejde med samkørsel i en justeret form, hvor der udelukkende fokuseres på samkørsel for unge på de ungdomsuddannelser og erhvervsuddannelser, som vurderes at have lav tilgængelighed til kollektiv trafik.

Formålet i det justerede projekt er at undersøge nærmere, om og hvordan samkørsel bliver et tilbud til unge, der ikke har gode muligheder for at tage kollektiv trafik til og fra skole. Det kan blandt andet være ved at arbejde med tilskud pr. samkørsel, så unge, der ikke har gode muligheder for at tage bus eller tog til og fra skole, kan se en fordel ved at efterspørge eller udbyde samkørsel med andre elever.

Samtidig skal projektet i den forlængede periode vurdere, om øget samkørsel i områder med lav kollektiv trafikbetjening har direkte betydning for tab af indtægterne i den kollektive trafik.

Projektets fokus på uddannelsesinstitutioner med lav kollektiv trafikbetjening vil gøre det muligt at tilbyde fortsat deltagelse til godt halvdelen af de ungdomsuddannelser, der deltager i det nuværende projekt, da de vurderes at have lav tilgængelighed til kollektiv trafik. Elever på de resterende skoler vil fortsat kunne bruge nabogo-appen til at aftale samkørsel, men regionen vil ikke længere støtte deres samkørsel.

Erhvervsskolerne skal screenes for lav/middel/høj kollektiv trafik-betjening for at kunne udvælge de skoler, der kan inviteres med i projektet.

Samarbejde med Midttrafik om samkørsel

Det er væsentligt at samarbejde med Midttrafik om samkørselsprojektet, så regionen og trafikselskabet i fællesskab opbygger erfaringer om samkørsel. Erfaringerne kan potentielt indgå i dialogen fremadrettet om, hvorvidt samkørsel kan indgå i det samlede kollektive transport-tilbud (lokalt og regionalt), som Midttrafik koordinerer. Derudover er der god inspiration at hente i Region Nordjylland, hvor region og trafikselskab samarbejder om at tilbyde samkørsel på linje med bus og tog.

BESLUTNING

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at evalueringen af forsøget med udbredelse af samkørsel til unge på 18 ungdomsuddannelser tages til efterretning, og

at der bevilges 4 mio. kr. fra rammen til mobilitet på regional udviklingsområdet til et samkørselsinitiativ i skoleåret 2026/2027 målrettet både ungdomsuddannelser og erhvervsuddannelser i områder med lavere tilgængelighed til kollektive trafiktilbud.

Bent Graversen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Under drøftelsen blev omtalt et samkørselskort, der viser de STX-uddannelsesinstitutioner, som vurderes at have lav kollektiv trafik tilgængelighed i regionens analyse af regionale ungdomsuddannelser. Kortet er ikke udtryk for de institutioner, der tilbydes at deltage i det justerede samkørselsprojekt i skoleåret 2026/2027. Administrationen igangsætter nu en screening af erhvervsskolernes tilgængelighed til kollektiv transport, og ud fra screeningen og den økonomiske ramme til projektet vurderes det herefter, hvor mange skoler (både gymnasier og erhvervsskoler) der i alt kan deltage i projektet. Screeningen sker i tæt samarbejde med Midttrafik.

Det blev aftalt, at samkørselskortet vedlægges referatet.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling → Forretningsudvalget → Regionsrådet

Sigtelinjer for den kollektive transport

RESUME

Udvalg for regional udvikling drøftede i april 2026 mulige sigtelinjer for den regionale kollektive transport. Det foreslås på baggrund af udvalgets arbejde, at udvalget har 11 sigtelinjer som afsæt for arbejdet i 2026 med den regionale mobilitetsstrategi.

Sigtelinjerne skal i de kommende måneder bruges i dialog med blandt andet eksterne aktører om den regionale kollektive transport, og der arbejdes ligeledes videre med sigtelinjerne frem mod Mobilitetskonferencen i november 2026.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at 11 sigtelinjer som afsæt for udvalgets arbejde for den regionale mobilitetsstrategi godkendes.

Sagsfremstilling

Udvalget påbegyndte arbejdet med en regional mobilitetsstrategi på mødet den 8. april, hvor sigtelinjer for den fremtidige regionale kollektive transport blev udarbejdet og prioriteret af udvalget.

Formålet med sigtelinjerne er, at de fungerer som markører for udvalgets arbejde med en regional mobilitetsstrategi, herunder i udvalgets dialog med samarbejdspartnere, myndigheder, borgere m.fl. i 2026.

11 sigtelinjer for arbejdet med regional mobilitetsstrategi

Følgende 11 sigtelinjer blev prioriteret højest af udvalget på mødet den 8. april:

1. Fordoble andelen af mennesker, der bruger kollektive transportformer
2. Mennesker, der bor på landet og i mindre byer, skal opleve, at deres transportmuligheder øges
3. Forberede implementeringen af den førerløse teknologi i den regionale kollektive trafik
4. Sikre bedre sammenhæng mellem transportformer, f.eks. bus og cykel
5. Gøre bestillingstransport, som flextrafik og samkørsel, mere attraktive
6. Gøre delemobilitet mere attraktivt og skalere de gode projekterfaringer
7. Kigge på mulighederne for billigere billetter til kollektiv transport
8. Vi er målgruppeorienteret i vores transporttilbud
9. Investeringsbehovet på Lemvigbanen tages op i økonomiforhandlingerne med staten

10. Forbedre den kollektive transports image
11. Regionen vil i løbet af de næste tre år lave fælles handlingsplaner for den kollektive transport i geografisk afgrænsede grupperinger sammen med kommuner, Midttrafik og andre relevante aktører

Sigtelinjerne er uddybet i vedlagte bilag.

Udvalget justerer sigtelinjerne, lader nogle udgå og/eller tilføjer nye i arbejdet med mobilitetsstrategien frem mod Mobilitetskonferencen i november, jf. procesplanen for udvalgets arbejde med sigtelinjerne. Derefter samler udvalget op på drøftelserne og output fra konferencen og beslutter, hvilke sigtelinjer der skal indgå i regionens mobilitetsstrategi.

BESLUTNING

Udvalg for regional udvikling godkendte 11 sigtelinjer som afsæt for udvalgets arbejde for den regionale mobilitetsstrategi med den tilføjelse, at sigtelinje nr. 4 ændres til: Sikre bedre sammenhæng mellem transportformer, f.eks. bus, cykel og tog.

Derudover ønskede udvalget, at der tilføjes en 12. sigtelinje, der lyder: Gøre kollektiv trafik mere attraktiv i områder med trængsel.

Bent Graversen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Tidligere politisk behandling

Regionsrådet godkendte processen for arbejdet med den regionale mobilitetsstrategi på mødet den 18. marts 2026.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling

Orientering om Budget 2027 for det regionale udviklingsområde

RESUME

Der gives en orientering om processen frem mod regionsrådets godkendelse af Budget 2027.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at orienteringen om processen for Budget 2027 tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtager hvert år et budget for det kommende år. Budgettet handler om at skabe gode rammer for den regionale indsats, der afspejler det økonomiske råderum og de politiske prioriteringer.

Regionsrådets budgetproces

Der blev på regionsrådets budgetseminar i marts 2026 givet en økonomisk status.

Regionsrådet får på budgetseminar medio 2026 en status igen på baggrund af økonomiaftalen, når regeringen og Danske Regioner har indgået aftalen. Partierne præsenterer deres forslag på regionsrådets budgetseminar i efteråret, og de første politiske drøftelser tages der.

Der er frist den 16. august for partiernes indspil til budgettet, så de kan indgå i regionsrådets drøftelser på efterårets budgetseminar.

Regional udviklingsområdet

Budgettet for Regional Udvikling fastsættes i de årlige økonomiforhandlinger mellem staten og Danske Regioner. Der aftales særskilte rammer for henholdsvis sundhed og regional udvikling i økonomiforhandlingerne. Der kan ikke disponeres midler herimellem.

Sundhedsreformens konsekvenser for det regionale udviklingsområde vil fra 2027 være fuldt implementerede. Det betyder, at regional udviklingsområdets opgaver dels er mobilitet, miljø og uddannelse, finansieret af Regional Udvikling. Og dels Koncern Bæredygtighed finansieret af regionens konto til fælles formål og administration samt Sundhedsinnovation og Sundhed og kultur, som begge er finansieret af Sundhed.

Finansieringen af budgettet består af et statsligt bloktilskud og et kommunalt udviklingsbidrag.

Afsættet for budget 2027 er overslagsår 2027 i budget 2026, hvor regionsrådet har prioriteret således:

Nettobudget 2027 ¹ (p/l-2026) Mio. kr.		Overslagsår 2027
Regional udviklingsområdet	Regional Udviklings kredsløb (Konto 3)	
	Kollektiv trafik og mobilitet	427,3
	Miljø	60,6
	Jordforurening	59,1
	Råstofindvinding på land	1,5
	Uddannelse	30,9
	Regional Udvikling i øvrigt ²	10,8
	Plan- og driftsudgifter ³	71,7
	Fællesformål og administration (konto 4)	
	Koncern Bæredygtighed ⁴	4,6
øvrige politisk behandling	Sundhedskredsløbet (konto 1)	
	Sundhedsinnovation	9,5
	Aktiviteter	3,9
	Plan- og driftsudgifter	5,6
	Sundhed og kultur	7,1
	Aktiviteter	4,0
	Plan- og driftsudgifter	3,1
Udviklingsdirektørens område i alt		622,5

1) Herudover modtager regionen 110 mio. kr. i øremærket tilskud til kollektiv transport samt et øremærket tilskud på 975 mio. kr. til generationsforurening.

2) Regional Udvikling i øvrigt anvendes til at afholde udgifter til personalepolitiske puljer, arbejdsskadeerstatninger og AES, kontingenter til internationale aktiviteter, administrative udviklingsmidler samt eventuelle ikke udmøntede puljer.

3) Plan og driftsudgifter dækker midler til lønudgifter samt øvrige personalerelaterede omkostninger, herunder f.eks. møder, kurser, kørsel, barsel, IT-udstyr mv.

4) Under Koncern Bæredygtighed er der afsat en samlet ramme, som administrativt prioriteres mellem aktiviteter og plan- og driftsudgifter.

Der afventes en udmeldelse af Økonomiaftalen for 2027 og den forventede pris- og lønudvikling, før Budget 2027 kan fastlægges.

Det er på nuværende tidspunkt vanskeligt at forudsige et eventuelt økonomisk råderum. Det skyldes dels, at økonomiaftalen endnu ikke er indgået, dels de stigende brændstofpriser, som påvirker økonomien på området for kollektiv transport, samt at Folketingets stillingtagen til organiseringen af området for kollektiv transport afventes. Det kan være nødvendigt at udskyde den politiske prioritering af et eventuelt råderum til ultimo 2026, hvis råderummet viser sig at være af væsentlig størrelse. En senere prioritering gør det muligt at kvalificere de aktiviteter, der eventuelt skal igangsættes på regional udviklingsområdet.

BESLUTNING

Udvalg for regional udvikling tog orienteringen om processen for Budget 2027 til efterretning.

Bent Graversen var forhindret i at deltage i sagens behandling.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling

Introduktion til uddannelse og kultur

Sagsfremstilling

Udvalget får en introduktion til regionens arbejde med uddannelse og kultur på ungdomsuddannelsesområdet, herunder formål med indsatsen og eksempler på konkrete initiativer. Der lægges på baggrund af introduktionen op til, at udvalget drøfter indsatser og udfordringer på området for uddannelse og kultur, herunder hvad udvalget gerne vil vide mere om og arbejde videre med.

Kultur som forandringsgreb i ungdomsuddannelserne

Ungdomsuddannelserne er under markant forandring. Regeringen indgik i juni 2025 med forligspartnere en delaftale om etablering af et nyt uddannelses- og institutionslandskab på ungdoms- og voksenuddannelsesområdet. Aftalen er en del af den større reform af ungdomsuddannelserne fra februar 2025, der introducerer den nye erhvervs- og professionsrettede gymnasieuddannelse, epx. Aftalen sætter en ny retning for både de gymnasiale og erhvervsfaglige uddannelser. Der er et stærkt fokus på faglig kvalitet, praksisnærhed, stærke ungdomsmiljøer og dannelse.

Region Midtjylland har i de seneste år udviklet og afprøvet nye veje, hvor kunst og kultur indgår som en integreret del af ungdomsuddannelserne. Disse erfaringer viser, at kultur kan være en værdifuld medspiller i at fremme unges udvikling, motivation, trivsel og deltagelse – fagligt og socialt.

Region Midtjylland ønsker gennem en prioriteret og forstærket indsats at styrke og udbrede brugen af kultur i alle typer ungdomsuddannelser for at skabe attraktive, inkluderende og fagligt stærke uddannelsesmiljøer for unge i hele regionen.

Fællesskab og faglighed - erhvervsskoler og kultur

Indsatsen har overordnet fokus på den udfordring, at erhvervsuddannelserne gennem mange år har mistet popularitet og anerkendelse. Det har medført, at for få søger og gennemfører en erhvervsuddannelse. Flere undersøgelser peger på, at elevers trivsel kan fremmes gennem faglig motivation og stolthed, fællesskaber og levende sociale studiemiljøer.

Region Midtjylland har siden 2024 arbejdet med et nyt tiltag som bidrag til at løse udfordringerne, hvor kultur bringes målrettet i spil i erhvervsskolernes hverdag og virkelighed. Regionen udvikler og gennemfører i perioden 2024-2027 en prøvehandling med i alt 31 forløb (10 er gennemført), hvor samlet fem erhvervsskoler og 14 kulturaktører samarbejder strategisk og praktisk om at integrere kultur i undervisning og læringsmiljøerne.

Den foreløbige evaluering af forløbene viser, at eleverne oplever et både fagligt, socialt og personligt udbytte. Eleverne taler ind i blandt andet øget faglig motivation, bedre klassefællesskaber og en øget faglig stolthed.

Der arbejdes i 2026 videre med nye planlagte forløb og understøttelse af forpligtende samarbejde og bæredygtige samarbejdsmodeller på tværs af uddannelses- og kulturinstitutioner i Midtjylland.

Der er desuden fokus på at udbrede indsatsen til flere erhvervsskoler, og der planlægges derfor en kortlægning af SOSU-skolernes inddragelse af kultur i lærings- og studiemiljøerne og deres samarbejde med kulturaktører.

Fra STEM til STEAM – gymnasier og kultur

Indsatsen har overordnet fokus på den udfordring, at for få unge vælger STEM-fag og -uddannelser (Science, Technology, Engineering, Mathematics), ligesom piger og minoriteter er underrepræsenterede.

Konkret er fokus på at fremme STEAM (Science, Technology, Engineering, Arts, Mathematics) undervisning og læring. Der tages udgangspunkt i praksisnære problemstillinger og både STEM-fag (naturvidenskab og teknologi) og kunst- og humanistiske fag (Arts) inddrages i problemløsningen.

STEAM-undervisning er velafprøvet uden for Danmark og træner relevante kompetencer - også de kompetencer, der traditionelt ikke måles på - som kreativ problemløsning, proceskompetencer, kommunikation og samarbejde.

Erfaringer viser, at den tværfaglige tilgang til læring, der integrerer flere undersøgelsesformer, øger elevernes interesse, faglige motivation og effektive faglig læring inden for også STEM-områderne.

Region Midtjyllands uddannelsespulje og tidligere kulturpulje har støttet flere STEAM-projekter gennem årene. Der planlægges en selvstændig pulje til STEAM-undervisning og -læring på de midtjyske ungdomsuddannelser i 2026, ligesom der aktuelt arbejdes med udvikling af en større prøvehandling med involvering af flere gymnasier og kulturaktører i tæt samarbejde.

Drøftelse af arbejdet med uddannelse og kultur

Der lægges på baggrund af introduktionen op til, at udvalget drøfter indsatser og udfordringer på området for uddannelse og kultur, herunder hvad udvalget gerne vil vide mere om og arbejde videre med.

Kontorchef Henrik Lodberg og teamleder Bettina Kiilsgaard Henrichsen deltager i drøftelsen.

BESLUTNING

Udvalg for regional udvikling fik af kontorchef Henrik Lodberg og teamleder Bettina Kiilsgaard Henrichsen en introduktion til regionens arbejde med uddannelse og kultur på ungdomsuddannelsesområdet, herunder formål med indsatsen og eksempler på konkrete initiativer.

På baggrund af introduktionen, drøftede udvalget indsatser og udfordringer på området for uddannelse og kultur.

Udvalget ønsker at genbesøge de strategiske pejlemærker på et kommende møde som en del af den nye uddannelsespolitik.

Bent Graversen og Per Møller Jensen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Tidligere politisk behandling

Udvalg for regional udvikling behandlede de strategiske pejlemærker for uddannelse og kultur den 10. september 2025. De strategiske pejlemærker er vedlagt som bilag.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling

Ekstra ansøgningsrunde for uddannelsespuljen 2026

RESUME

Der er uforbrugte midler i uddannelsespuljen for 2026. Det foreslås, at der gennemføres en ekstra ansøgningsrunde i efteråret 2026 med tre temaer: Styrkelse af fremmedsprog, mindskelse af frafald på ungdomsuddannelserne og styrkelse af de unges interesse for naturvidenskabelige og tekniske fag (STEM) gennem kobling med humaniora (Arts).

Den ekstra ansøgningsrunde har en samlet ramme på 5,3 mio. kr.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at temaerne for den ekstra ansøgningsrunde af uddannelsespuljen 2026 godkendes.

Sagsfremstilling

Der er uforbrugte midler i uddannelsespuljen efter udmøntning af ansøgningsrunden i foråret 2026. Det foreslås, at midlerne anvendes til en ekstra ansøgningsrunde af uddannelsespuljen med fokus på fremmedsprog, mindskelse af frafald på ungdomsuddannelserne og styrkelse af de unges interesse for naturvidenskabelige og tekniske fag (STEM) gennem kobling med humaniora (Arts).

Der vil til denne ansøgningsrunde kun være mulighed for at søge inden for udvalgte temaer, og der vil således ikke være mulighed for at søge inden for den åbne pulje. Det er en forudsætning for bevilling af midlerne, at der søges i partnerskaber, men puljens størrelse taget i betragtning er der ikke krav om store og brede partnerskaber.

Uddannelsespuljen har til formål at støtte projekter, der udvikler nye fag, studieretninger, efteruddannelse m.v. på regionens almene og erhvervsrettede ungdomsuddannelser samt almene voksenuddannelser og den forberedende grunduddannelse. Udvalget godkendte udmøntning af uddannelsespuljens midler i forårets ansøgningsrunde på mødet den 4. maj 2026.

Forslag til temaer

Styrkelse af fremmedsprog

Region Midtjylland har taget initiativ til at nedsætte den nationale sprogkomité, der skal styrke fremmedsprogene i hele uddannelseskæden. Projekter, der søger inden for dette tema, skal være med til at understøtte sprogkomitéens arbejde med at styrke fremmedsprogene på ungdomsuddannelserne. Projekterne kan blandt andet omhandle fokus på anvendelsesorienteret undervisning, samarbejde med virksomheder, dobbeltkompetencer (undervisning i dele af fag på fremmedsprog) mv.

Mindskelse af frafald på ungdomsuddannelserne

Frafald på ungdomsuddannelser udgør en væsentlig udfordring i arbejdet med at sikre, at flere unge gennemfører en kompetencegivende uddannelse. Når unge forlader deres ungdomsuddannelse uden at gennemføre, kan det skabe usikkerhed og øge risikoen for, at de på sigt mister fodfæste i uddannelsessystemet. Projekterne kan omhandle indsatser, der styrker både det faglige og sociale miljø, mentorforløb, fællesskaber/netværk på institutionerne mv.

Styrkelse af de unges interesse for naturvidenskabelige og tekniske fag (STEM) gennem kobling med humaniora (Arts)

Der er stadig for få unge, som søger de naturvidenskabelige og tekniske fag. Indsatsen skal fremme projekter, hvor kulturaktører og ungdomsuddannelser i fællesskab udvikler undervisningsforløb med afsæt i uddannelsernes faglige mål, der kombinerer naturvidenskabelige og tekniske fag med kreative og procesorienterede metoder. Målet er blandt andet at øge interessen for naturvidenskabelige fag gennem en mere eksperimenterende og skabende tilgang fra kulturområdet. Projekterne kan omhandle indsatser, der udvikler og afprøver nye undervisningsforløb, hvor STEM og Arts integreres aktivt, arbejder med kreative processer som en del af elevernes faglige læring mv.

Kriterier

Ansøgningerne vil blive vurderet ud fra følgende kriterier:

- Projektets nyhedsværdi
- Om projektet understøtter regionens uddannelsespolitik
- Samarbejde med andre uddannelsesinstitutioner
- Samarbejde med virksomheder og øvrige organisationer

Ansøgningsfrist

Der vil være ansøgningsfrist til puljen den 2. september, og ansøgerne vil blive behandlet på regionsrådets møde i november 2026.

Økonomi

Der er 5,3 mio. kr. til udmøntning i den ekstra ansøgningsrunde. Midlerne finansieres af uforbrugte midler fra uddannelsespuljen i 2026.

BESLUTNING

Udvalg for regional udvikling godkendte temaerne for den ekstra ansøgningsrunde af uddannelsespuljen 2026.

Bent Graversen og Per Møller Jensen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Tidligere politisk behandling

Udvalget godkendte udmøntning af uddannelsespuljens midler i forårets ansøgningsrunde på

mødet 4. maj 2026.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling

Revideret kommissorium for udvalg for regional udvikling

RESUME

Regionsrådet har godkendt kommissoriet for udvalg for regional udvikling i december 2025. Det er efterfølgende blevet vurderet, at udvalg for regional udvikling ikke kan arbejde overordnet med bæredygtighedsstrategien. Der fremlægges derfor i denne sag et udkast til revideret kommissorium.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at udkast til kommissorium for udvalg for regional udvikling godkendes.

Sagsfremstilling

Regionsrådet har på det konstituerende møde i december 2025 godkendt kommissoriet for udvalg for regional udvikling. Kommissoriet fastlægger udvalgets formål, opgaver og arbejdsform.

Det er efterfølgende blevet vurderet juridisk, at udvalg for regional udvikling ikke kan arbejde overordnet med Region Midtjyllands bæredygtighedsstrategi. Det skyldes, at bæredygtighedsstrategien primært vedrører sundhedsområdet, som ikke hører under udvalgets kompetence.

Der fremlægges derfor i denne sag et forslag til revideret kommissorium.

Af det nuværende kommissorium fremgår der følgende to formuleringer om bæredygtighed, som foreslås taget ud:

- Strategiske indsatser vedrørende bæredygtighed
- Bæredygtighed, således at bæredygtighedsaspektet indtænkes i udvalgets arbejde

Forslag til ændringer er markeret i det vedlagte udkast til kommissorium.

BESLUTNING

Udvalg for regional udvikling indstiller til forretningsudvalget,

at udkast til kommissorium for udvalg for regional udvikling godkendes, og

at regionsrådet har en fremadrettet opmærksomhed på, hvordan sundhedsrådene klædes på til at have et fokus på bæredygtighed.

Bent Graversen og Per Møller Jensen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Tidligere politisk behandling

Regionsrådet godkendte kommissoriet for udvalg for regional udvikling på det konstituerende møde den 4. december 2025.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling → Forretningsudvalget → Regionsrådet

Nyt fra udvalgsmedlemmers bestyrelsesarbejde

RESUME

Der orienteres på mødet om arbejdet i Midtjyske Jernbaners bestyrelse samt Midttrafiks bestyrelse.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at der orienteres om arbejdet i Midtjyske Jernbaners bestyrelse samt Midttrafiks bestyrelse.

Sagsfremstilling

Midtjyske Jernbaner

Regionsrådsmedlem Lone Kjær Hein og regionsrådsmedlem Bo Jensen er udpeget af regionsrådet til Midtjyske Jernbaners bestyrelse. Der vil på mødet blive orienteret om aktuelle sager fra bestyrelsesområdet.

Der var senest bestyrelsesmøde den 28. maj.

Midttrafik

Regionsrådsmedlem Jakob Fuglsang Andersen og regionsrådsmedlem Nicolai Estrup er udpeget af regionsrådet til at sidde i Midttrafiks bestyrelse og vil på mødet orientere udvalgsmedlemmerne om aktuelle sager fra bestyrelsesområdet.

Der var senest bestyrelsesmøde den 22. maj. Næste bestyrelsesmøde er den 25. juni.

Aarhus Letbane

Der var senest bestyrelsesmøde den 24. marts 2026. Næste bestyrelsesmøde er den 16. juni.

BESLUTNING

Udvalg for regional udvikling blev orienteret om arbejdet i Midtjyske Jernbaners bestyrelse og Midttrafiks bestyrelse.

Bent Graversen og Per Møller Jensen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling

Godkendelse af udvalgets mødeplan for 2027

RESUME

Administrationen har udarbejdet et forslag til mødeplan for de ordinære møder i udvalg for regional udvikling i 2027, som fremlægges med henblik på godkendelse.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at forslag til udvalgets mødeplan for 2027 godkendes.

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling skal i henhold til forretningsordenen vedtage en mødeplan for udvalgets ordinære møder i 2027.

Udvalgets møder forudsættes således afpasset i forhold til møderne i forretningsudvalget.

Administrationen foreslår, at de ordinære møder i udvalg for regional udvikling i 2027 holdes på følgende datoer:

Torsdag den 14. januar

Torsdag den 28. januar

Torsdag den 25. februar

Mandag den 5. april (mødet holdes efter forretningsudvalgsmødet, og afholdes derfor i Regionshuset Viborg)

Onsdag den 5. maj

Torsdag den 3. juni

Torsdag den 12. august (mødet holdes efter forretningsudvalgsmødet og afholdes derfor i Regionshuset Viborg)

Torsdag den 9. september

Torsdag den 7. oktober

Onsdag den 3. november

Torsdag den 25. november

Administrationen foreslår, at møderne som udgangspunkt holdes fra kl. 8.30-12.30. På de datoer, hvor mødet ligger efter forretningsudvalgsmødet, vil mødet være fra kl. 14.00-18.00 og afholdes i Regionshuset Viborg.

BESLUTNING

Udvalg for regional udvikling godkendte forslag til udvalgets mødeplan for 2027.

Bent Graversen og Per Møller Jensen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling

Plan for kommende møder i 2026

RESUME

Udvalg for regional udvikling har godkendt mødeplanen for 2026. Der vil som fast punkt på udvalgets dagsordener være et forslag til foreløbigt årshjul, som indeholder forslag til emner og besøgssteder.

Der lægges derudover op til, at udvalget tager stilling til, om udvalgsmøderne efter sommerferien skal udvides med en time.

INDSTILLING

DIREKTIONEN INDSTILLER,

at forslag til emner og årshjul drøftes, og

at der tages stilling til, om møderne i udvalg for regional udvikling efter sommerferien skal udvides med en time.

Sagsfremstilling

Udvalgets årshjul for 2026

Udvalget har godkendt mødeplanen for 2026.

Udgangspunktet er, at udvalgets møder holdes i regionshuset i Viborg. Efter aftale i udvalget kan møder afholdes i andre regionshuse eller i forbindelse med besøg hos samarbejdspartnere, interessenter eller lignende.

På mødet fremlægges forslag til årshjul for temaer, emner og besøg for kommende mødesteder med henblik på drøftelse i udvalget.

Årshjulet vil løbende blive opdateret med angivelse af mødesteder og temaer på møderne med udgangspunkt i udvalgets ønsker til temaer på de kommende møder.

Årshjulet er vedlagt som bilag og opdateres løbende.

Udvidelse af møderne efter sommerferien

Udvalg for regional udvikling har tidligere besluttet at udvide møderne frem til sommerferien med en time, så de varer fire i stedet for tre timer. Udvalget aftalte i den forbindelse, at det inden sommerferien ønskede at evaluere på, om møderne efter sommerferien ligeledes skulle forlænges med en time.

BESLUTNING

Udvalg for regional udvikling drøftede forslag til emner og årshjul.

Udvalget besluttede, at udvalgmøderne efter sommerferien skal udvides med en time.
Bent Graversen og Per Møller Jensen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Behandlingsplan

Udvalg for regional udvikling

Gensidig orientering

Sagsfremstilling

Gensidig orientering for udvalgets medlemmer.

BESLUTNING

Der var ikke noget til gensidig orientering.

Bent Graversen og Per Møller Jensen var forhindrede i at deltage i sagens behandling.

Underskriftsark

Sagsfremstilling

Udvalg for regional udvikling skal godkende beslutningsprotokollen.

For at godkende beslutningsprotokollen skal hvert medlem underskrive elektronisk i First Agenda ved at trykke på "Godkend".

Medlemmer af udvalg for regional udvikling:

Per Møller Jensen (A), Vivi Altenburg (Æ), Bent Graversen (V), Jakob Fuglsang Andersen (F), Nicolai Estrup (O), Michael Maaløe (A) og Lone Kjær Hein (B).

BESLUTNING

Underskriftsarket er journaliseret på sagen.

Alle var mødt, undtagen Bent Graversen, som havde meldt afbud.

Per Møller Jensen forlod mødet kl. 16 efter behandlingen af punkt 7.

Mødet blev hævet kl. 17.45.